

Ключові слова: безперервна освіта, країни ЄС, освіта протягом життя, тенденції.

Література

Commission of the European Communities. (2000). *A Memorandum on Lifelong Learning*. http://arhiv.acs.si/dokumenti/Memorandum_on_Lifelong_Learning.pdf

European Commission. (2001). *Making a European area of lifelong learning a reality*. <http://ec.europa.eu/education/>

National Institute for Strategic Studies. (2015). *Osvita protiahom zhyttia yak chynnyk liudskoho rozvytku*. Analytychna zapyska. <https://niss.gov.ua/doslidzhennya/gumanitarniy-rozvitok/osvita-protiyagom-zhyttya-yak-chinnik-lyudskogo-rozvitku>

ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ШКІЛЬНОЇ ОСВИТИ В УКРАЇНІ

Оксана Глушко, к. пед. н.

Інститут педагогіки НАПН України
м. Київ, Україна

Метою дослідження є виокремлення ключових євроінтеграційних тенденцій розвитку шкільної освіти в Україні.

З'ясовано, що система шкільної освіти України характеризується євроінтеграційними тенденціями, це напряму корелюється з державною політикою, дотриманням європейських цінностей, спрямованістю на інтеграцію в європейський і світовий освітній простори.

Одним із ключових принципів освітньої політики України визнано інтеграцію України в міжнародний освітній простір (Нова українська школа. Концептуальні засади реформування середньої школи (2016); Закон України «Про освіту» (2017); Дорожня карта європейської інтеграції держави у сферах освіти і науки до 2027 року (2023)). Отримання Україною статусу кандидата на вступ до ЄС (2022) передбачає виконання Копенгагенських критеріїв, гармонізацію законодавства України, з законодавством Європейського Союзу. Зокрема Копенгагенські критерії включають такі вимоги, як: наявність розвинених демократичних інституцій, верховенство права, дотримання та повага до прав людини тощо.

У сфері освіти курс на євроінтеграцію передбачає наближення законодавства та практик України до європейських стандартів, урахування стратегічних орієнтирів і тенденцій освітньої політики ЄС, ознайомлення із кращими світовими освітніми практиками.

Визначено ключові євроінтеграційні тенденції розвитку шкільної освіти України, а саме:

1. Децентралізація та посилення автономії навчальних закладів. Впроваджувались реформи, що делегували більше повноважень місцевим громадам у управлінні освітою.

2. Гармонізація системи оцінювання та сертифікації знань учнів відповідно до європейських практик.

3. Оновлення навчальних програм та планів, наближення їх до європейських вимог (Глушко, 2017).

4. Перехід до компетентнісного підходу в освіті. Навчальні плани та стандарти були переорієнтовані на формування ключових компетентностей учнів, необхідних для життя і роботи в сучасному світі. Акцентуація на розвиток в учнів крім ключових компетентностей, також і наскрізних (трансверсальних) компетентностей (Глушко, 2022; Локшина, 2019).

5. Цифровізація освітнього процесу. Активне впровадження новітніх педагогічних та ІКТ-технологій (цифрових та дистанційних форм навчання), інноваційних методик та освітніх підходів. Використання ШІ при навчанні, гейміфікації та ігрового навчання.

6. Розвиток STEM-освіти. Особлива увага приділяється впровадженню навчальних програм з акцентом на природничі та технічні дисципліни, що відповідає пріоритетам і освітнім практикам країн Європейського Союзу.

7. Створення сучасної системи допрофільного та профільного навчання в основній школі. Осучаснення змісту навчання з урахуванням викликів і нагальних потреб сучасного суспільства (Ляшенко & Топузов 2021).

8. Інтернаціоналізація та академічна мобільність. Активізація академічної мобільності педагогічних працівників та вчителів, участь у спільних міжнародних освітніх проектах. Впровадження різноманітних програм вивчення іноземних мов.

Ці тенденції демонструють прагнення України інтегруватись до європейського освітнього простору, підвищити якість шкільної освіти та її відповідність сучасним вимогам. Таким чином, можна сказати, що трансформації в шкільній освіті України здійснюються в контексті

загального курсу на європейську інтеграцію та адаптацію до стандартів ЄС. Це є важливим кроком на шляху вдосконалення національної системи освіти. Зроблено висновок, що процес інтеграції національної освіти в освітній європейський простір визначено одним із пріоритетних принципів сучасної освітньої політики України. Загалом, євроінтеграція спрямована на підвищення якості, конкурентоспроможності та відкритості української освіти до світових стандартів.

Ключові слова: євроінтеграція, Європейський освітній простір, тенденції, Україна, шкільна освіта.

Література

- Глушко, О. (2017). Європейський вектор освітніх реформ в Україні. Український Педагогічний журнал, (4), 5–11. <https://doi.org/10.32405/2411-1317-2019-4-32-41>
- Глушко, О. (2022). Стратегічний та законодавчий рівні реформування змісту шкільної освіти на компетентнісних засадах у країнах ЄС. Український Педагогічний журнал, (4), 45–58. <https://doi.org/10.32405/2411-1317-2022-4-45-58>
- Локшина, О. (2019). Європейська довідкова рамка ключових компетентностей для навчання впродовж життя: оновлене бачення 2018 року. Український Педагогічний журнал, (3), 21–30. http://nbuv.gov.ua/UJRN/ukrpi_2019_3_5
- Ляшенко, О., & Топузов, О. (2021). Науковий супровід модернізації змісту базової середньої освіти: проблеми і виклики. Український Педагогічний журнал, (4), 29–36. <https://doi.org/10.32405/2411-1317-2021-4-29-36>
- Міністерство освіти і науки України. (2023, 11 грудня). *Про затвердження дорожньої карти європейської інтеграції України у сферах освіти і науки до 2027 року* (№ 1501). <http://surl.li/tjjac>